

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (93.)
w dniu 11 lutego 2014 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (druk senacki nr 547, druki sejmowe nr 2000 i 2026).

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 07)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Jerzy Chróścikowski)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Szanowni Państwo, witam państwa serdecznie na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jest to nasze dziewięćdziesiąte trzecie posiedzenie.

W porządku obrad jest jeden punkt: rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, druk senacki nr 547, druki sejmowe nr 2000, druki do druku nr 2000, i druk nr 2026.

Witam pana ministra rolnictwa Kazimierza Plockego, panią dyrektor Departamentu Finansów w MR Aleksandrę Szelańską, pana prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Jarosława Wojtowicza, panią dyrektor Departamentu Zarządzania Należnościami w ARiMR Marlenę Jędrzejowską i zastępcę dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich w ARiMR, panią Jolantę Dobiesz. Witam wszystkich, którzy zechcieli przyjąć zaproszenie, naszych legislatorów, państwa senatorów, przedstawicieli sekretariatu komisji i gości. Widzę, że jest tu również pan Kazimierz Tur, przedstawiciel związku, regionalnej „Solidarności”. Witam... Chyba już wszystkich przywitałem.

Przystępujemy do rozpatrzenia ustawy.

Panie Ministrze, proszę o wprowadzenie.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Chciałbym poinformować, że przyjęta przez Sejm w dniu 24 stycznia 2014 r. ustawa o zmianie ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z 9 maja 2008 r. ma na celu uregulowanie spraw związanych z dochodzeniem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji rolnictwa zwrotu pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości płatności realizowanych w ramach wspólnej polityki rolnej przez osoby nieuprawnione do otrzymania tych płatności.

Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych sprawy dotyczące zwrotu płatności pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości przez osoby, które nie są stro-

ną postępowania w sprawie przyznania danych płatności, nie mogą być załatwiane w ramach prawa administracyjnego. Dochodzenie przez agencję zwrotu płatności może być prowadzone na podstawie przepisów prawa cywilnego dotyczących bezpodstawnego wzbogacenia i zwrotu świadczenia nienależnego.

Dochodzenie zwrotu nienależnie pobranych płatności na podstawie przepisów dotyczących bezpodstawnego wzbogacenia jest mniej skuteczne od postępowania administracyjnego. Ponadto koszty dochodzenia roszczeń w drodze postępowania cywilnego są wyższe od kosztów postępowania administracyjnego, a rozpatrywanie spraw przed sądami w postępowaniu cywilnym trwa dłużej niż w postępowaniu administracyjnym.

Proponowana zmiana nie narusza praw spadkobierców do płatności realizowanych w ramach wspólnej polityki rolnej. Proponowana zmiana będzie mieć zastosowanie jedynie w przypadkach pobrania płatności przez osoby uprawnione do dysponowania rachunkiem bankowym beneficjenta, lecz nieuprawnione do otrzymywania płatności.

W okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 lipca 2013 r. w zakresie płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego oraz płatności z tytułu ONW realizowanych w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2004–2006 oraz PROW 2007–2013 przeprowadzono, w sumie sześćset pięćdziesiąt siedem postępowań dotyczących ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności przez osoby, które nie były stroną postępowania w sprawie przyznania tych płatności, na łączną kwotę 1 miliona 664 tysięcy 92 zł i 84 groszy.

Druga zmiana w ustawie o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ma na celu dostosowanie przepisów dotyczących okresu naliczania odsetek od kwot pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości do przepisów Unii Europejskiej. Aktualnie ustawa wskazuje na obowiązek stosowania przy naliczaniu odsetek przepisów działu trzeciego ustawy – Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997 r. W świetle tych przepisów kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych ustalonych przez prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w drodze decyzji administracyjnej należy zwrócić w terminie czternastu dni od daty doręczenia wyżej wymienionej decyzji. Uwzględniając nowe przepisy unijne, zaproponowano zmianę w art. 29 ust. 7 ustawy, zgodnie z którym termin zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków określono na sześćdziesiąt dni.

To są główne przesłanki, które zostały wpisane do projektu zmiany ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Taka jest argumentacja resortu. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Proszę przedstawiciela Biura Legislacyjnego o przedstawienie uwag.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Dziękuję.

Nazywam się Michał Gil, reprezentuję Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Mam dwie krótkie uwagi dotyczące ustawy. Pierwsza z nich dotyczy dodawanego do art. 29 ust. 1a. Żeby zrozumieć ten przepis, najpierw musimy cofnąć się do obowiązującego przepisu art. 29 ust. 1. Przepis obecnie obowiązujący stanowi, że ustalenie kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych następuje w drodze decyzji administracyjnej. I, jak już powiedziano, w orzecznictwie sądów administracyjnych pojawiła się pewna linia, która stanowi, że przepis ten dotyczy tylko osób, w stosunku do których wydano decyzję, na podstawie której przyznano pobrane środki. Dodawany przepis stanowi, że również w drodze decyzji administracyjnej ustala się nienależnie lub nadmiernie pobrane środki od osób, które nie były stroną postępowania administracyjnego. Co to oznacza? Że takie osoby były, jak rozumiem, zawsze nieuprawnione w całości do tych środków, bo trudno sobie wyobrazić, że taka osoba w części otrzymała środki w sposób zasadny, zgodny z przepisami ustawy, a tylko w części otrzymała w sposób niezasadny.

Co to oznacza? Że przepis art. 29 ust. 1a w zakresie, w jakim mówi o nienależnie pobranych środkach publicznych, jest prawidłowy, zaś w części, w której mówi o nadmiernie pobranych środkach publicznych jest niepotrzebny. Wydaje się, że nigdy nie zajdzie taka sytuacja, aby podmiot, o którym tu mowa, mógł w nieprawidłowy sposób, nadmiernie pobrać środki publiczne, bo nigdy nie będzie takiej sytuacji, że w części pobrał te środki w sposób zgodny z prawem. I to jest moja pierwsza uwaga. Gdyby znalazła ona akceptację Wysokiej Komisji, należałoby w art. 29 ust. 1a skreślić wyrazy „lub nadmiernie”. To jest...

(Przewodniczący Jerzy Chróścikowski: Czy pan minister chciałby się odnosić po kolei do... Czy po wszystkich uwagach?)

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke: Po wszystkich, Panie Przewodniczący.)

Druga uwaga również jest bardzo krótka. Jak zostało powiedziane, termin na zwrot tych nienależnie pobranych środków został wydłużony z czternastu do sześćdziesięciu dni. Ustawa nie określa przepisów przejściowych, które mówiłyby o tym, co się dzieje w chwili wejścia ustawy w życie, w szczególności z tymi płatnościami, w stosunku

do których decyzja została doręczona osobie zobowiązanej do zwrotu w terminie dłuższym niż czternaście dni przed wejściem w życie ustawy, a krótszym niż sześćdziesiąt dni przed wejściem w życie ustawy. Pojawi się tu pewien problem: czy w zakresie, w jakim te odsetki już stały się wymagalne, powinny zostać zapłacone.

Proponuję wprowadzenie przepisu przejściowego, który rozwieje wszelkie wątpliwości. Przepis ten zmierzałby do tego, że nowe zasady naliczania odsetek obowiązywałyby dopiero w stosunku do tych decyzji, które zostały doręczone po wejściu w życie ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę pana ministra o odniesienie się do uwag Biura Legislacyjnego.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Odnosząc się do przedstawionych przez pana legislatora dwóch uwag, pragnę wyjaśnić, że kwestia dotycząca nienależnie bądź nadmiernie pobranych płatności na podstawie wydanej decyzji administracyjnej... Przypomnę, że dotyczy to płatności bezpośrednich i płatności ONW, a organem właściwym do wydania tych decyzji jest prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ten sam organ jest także... Chcielibyśmy, żeby był on uprawniony do wydania decyzji administracyjnych o zwrocie nienależnie bądź nadmiernie pobranych płatności. To wynika z naszych dotychczasowych doświadczeń związanych z dwoma trybami postępowania: trybem postępowania cywilnego i trybem postępowania administracyjnego.

Wspomniana sytuacja komplikuje pracę agencji i utrudnia życie beneficjentom, dlatego zaproponowano takie rozwiązania, które w przypadku wejścia w życie tej ustawy spowodują, że będziemy mieli jeden tryb administracyjny. W odniesieniu do postępowań rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy będą zastosowane dotychczasowe tryby. To porządkuje całą sytuację i w zasadzie uszczelnia system.

Odnosząc się precyzyjnie do pierwszej poprawki, żeby wykreślić wyrazy „lub nadmiernie” powiem tak: posiłkowaliśmy się zapisem z ustawy o finansach publicznych, gdzie jest jednoznaczny zapis, który stanowi, że zawsze ten sam... płatności nienależne lub nadmiernie pobrane. Proponujemy pozostawić zapis w tym brzmieniu, bo wynika on z ustawy o finansach publicznych. Rząd jest przeciw tej poprawce.

I druga kwestia. Chodzi o zapis „Do należności, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 ustalonych decyzją doręczoną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 29 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym”. Była na ten temat dyskusja w parlamencie, w Sejmie i uznaliśmy, że to praktycznie oznaczałoby wzruszenie wszystkich dotychczasowych postępowań i w związku z tym rząd jest

przeciwko temu zapisowi. To oznaczałoby, że wszystkie sprawy, które się toczą, a są niezakończony wydaniem decyzji, przed dniem doręczenia tejże decyzji osobom określonym... Musielibyśmy całe postępowania przeprowadzać od początku, co znacznie wydłużyłoby czas... Uważamy, że te zapisy, które są wpisane do projektu ustawy, są wystarczające i wystarczająco zabezpieczają interes Skarbu Państwa. Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

A, jeszcze sześćdziesiąt dni, przepraszam, bo to też zostało uwzględnione. To wynika wprost z przepisów unijnych, które dają możliwość, żeby ten okres zwiększyć z czternastu do sześćdziesięciu dni. Rząd przystał na taką propozycję. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Czy przedstawiciel Biura Legislacyjnego ma jeszcze uwagi?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Zacznę od uwagi drugiej. Otóż przepis przejściowy, który proponuję, nie dotyczy sytuacji zmiany trybu postępowania. O tym rzeczywiście była mowa w Sejmie i były z tym jakieś problemy. Uważam, że na podstawie obowiązujących przepisów nie będzie kłopotu z ustaleniem, jaki tryb należy w dalszej kolejności stosować. Moja poprawka zmierza tylko do wprowadzenia przepisu przejściowego w zakresie obliczania terminów, od których zacznie liczyć się odsetki za nieterminowo zwrócone środki. W obecnym stanie prawnym, zmodyfikowaną opiniowaną ustawą, nie ma przepisu, który pozwoli rozstrzygnąć sytuacje przejściowe, kiedy decyzja została doręczona, nie upłynęło sześćdziesiąt dni od jej doręczenia, a ustawa weszła w życie.

Nie wiem, w jaki sposób można byłoby bez przepisu przejściowego rozstrzygnąć tę kwestię, w szczególności w sytuacji, o której pisałem w swojej opinii. To znaczy w takiej sytuacji, kiedy... Pokażę to na przykładzie, żeby łatwo było zrozumieć. Trzydzieści dni przed wejściem w życie ustawy decyzja została doręczona. Minęło czternaście dni. Od tego momentu zaczęto liczyć odsetki. Osoba zobowiązana nadal nie zapłaciła. Weszła w życie ustawa, która daje nowy termin. I teraz pytanie: co się dzieje z tymi odsetkami od czternastego dnia do trzydziestego dnia, czyli dnia wejścia w życie ustawy? Czy są one zasadne do zapłacenia, czy nie? Czy termin biegnie dalej, czy nie? Nie ma reguł, które pozwoliłyby rozstrzygnąć taką sytuację, dlatego proponuję, aby w ustawie wprowadzić odpowiedni przepis przejściowy.

Teraz kwestia tego, czy regulują to przepisy Unii Europejskiej. Oczywiście one to regulują i jest w nich mowa o sześćdziesięciu dniach. Ustawa to wprowadza, ja nie kwestionuję tej reguły, tylko mówię o tym, jak należy rozstrzygnąć przepis przejściowy. Przy czym chcę powiedzieć, że jest to przykładowe rozwiązanie, bo gdyby wolą ministerstwa było to, aby do tych wszystkich spraw przej-

ściowych zastosować nowe zasady, to oczywiście jestem gotowy od ręki napisać taką poprawkę. Kwestia nie dotyczy tego, jaką zasadę przyjmujemy, ale tego, że jakąś zasadę przyjąć trzeba. To dotyczy uwagi drugiej.

Co do uwagi pierwszej, to wydaje mi się... Jeśli jestem w błędzie, to proszę mnie z niego wyprowadzić, ale wydaje mi się, że nie jesteśmy w stanie wskazać takiej sytuacji, kiedy zastosujemy art. 29 ust. 1a do osoby, która nadmiernie pobrała środki. Jeżeli stosujemy ust. 1a, to zawsze dotyczy to osoby, która w całości pobrała środki w sposób nienależny. Jeżeli jestem w błędzie, to moja uwaga jest niezasadna, ale nie potrafię wyobrazić sobie takiej sytuacji, że ktoś, kto nie był stroną decyzji administracyjnej, w części pobrał środki zasadnie. A jeżeli tak jest, to poprawkę, którą zaproponowałem, należałoby wprowadzić. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Czy pan minister chciałby coś jeszcze powiedzieć w tej sprawie?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kazimierz Plocke:

Tak, oczywiście, chcielibyśmy odnieść się do tej propozycji pana mecenas i powiedzieć o tym, jak to faktycznie funkcjonuje w praktyce, dlatego poprosiłbym o zabranie głosu panią dyrektor Szelańską.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Proszę, Pani Dyrektor.

Dyrektor Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelańska:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jeżeli chodzi o te sześćdziesiąt dni, to wprowadzamy przepis mówiący o tym, że będzie to tryb administracyjny, a tryb administracyjny oznacza, że prezes wydaje decyzję. I tu mamy sześćdziesiąt dni. Teraz mamy tryb cywilny. W postępowaniu cywilnym nie ma decyzji, jest wyrok. To jest ta różnica. Będzie decyzja – będzie sześćdziesiąt dni. Tak że tu nie ma okresu przejściowego, bo po prostu teraz będą decyzje i będzie sześćdziesiąt dni...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

...Sytuacji, kiedy decyzja została wydana. I tego dotyczy przepis przejściowy. Jeżeli decyzja została wydana na przykład trzydzieści dni przed wejściem w życie ustawy, to trzeba będzie obliczyć... Przepis, o którym mówimy, czyli art. 29 ust. 7, w żadnym wypadku nie dotyczy tej ścieżki cywilnej.

Dyrektor Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelańska:

Tak, dotyczy wyłącznie ścieżki administracyjnej, ale sytuacje, kiedy jest decyzja wydana przez prezesa, są bardzo rzadkie. Najczęściej postępowania toczony są w ramach ścieżki cywilnej, dlatego wprowadzamy przepis umożliwiający postępowanie administracyjne, gdzie zawsze jest decyzja. A gdyby była jakakolwiek decyzja – założymy, taki hipotetyczny przypadek... Jeżeli teraz się to rozstrzyga i jest zgoda sądu... Odrzucenie sądu cywilnego, przejście tylko na tryb administracyjny, to wtedy przepisy obecnie obowiązujące... Czyli wydanie decyzji. Do czasu wejścia w życie nowych przepisów obowiązuje termin czternastu dni.

Jeżeli chodzi o przepisy europejskie, które dopuszczają w terminie do sześćdziesięciu dni... To jest absolutnie maksymalny okres. Do tej pory stosowaliśmy, w ramach równości prawa, termin czternastu dni wynikający z zapisów ordynacji podatkowej. Żeby nie stosować w Polsce innych terminów dla jednej grupy dłużników... Żeby wobec państwowych dłużników nie stosować innego terminu naliczania zwrotu odsetek... Wszystkich obowiązywał termin czternastodniowy. Teraz zrobimy odstępstwo, uznając, że faktycznie sprawy są kłopotliwe, bo jeżeli już mówimy o zwrotach nadmiernie czy nienależnie... Najczęściej to są zwroty od osób, które nie są spadkobiercami zmarłych dłużników, zmarłych beneficjentów.

Właściwie wszystkie te sprawy dotyczą zmarłych beneficjentów. Zostawiają rachunki... Na rachunek wskazany przez jeszcze żyjącego beneficjenta w dniu składania wniosku o dopłatę... Rachunek, który został wskazany, ale nie został automatycznie zamknięty... Różnie bywa w bankach. I czasami jest tak, że rachunek jest niezamknięty, środki wpływają, a spadkobiercy bądź niespadkobiercy, ale osoby uprawnione do korzystania rachunku, ściągają z niego środki. Jeżeli jest to spadkobierca, to w porządku, ale jeżeli nie jest to spadkobierca, to spadkobierca ma prawo wystąpić o dopłatę, tę samą dopłatę.

Jeżeli agencja już dopłatę wypłaciła, a środki zostały podjęte z rachunku, to agencja musi dochodzić zwrotu, ponieważ środki przejęła osoba niebędąca spadkobiercą. I to jest ta sytuacja. Jeżeli okazałoby się, że spadek jest dzielony, to może być tak, że osoba, która podjęła wszystkie środki z rachunku... W części były to dla niej środki należne, bo częściowo była spadkobiercą.

(Głos z sali: Stąd to całe „nadmiernie”.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, ale nie ma... Nie możemy też dopuszczać do takiej sytuacji, że agencja ściąga od spadkobiercy należną mu część, którą pobrał z rachunku zmarłego beneficjenta.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:) Przepraszam. Mogę? Moim zdaniem to wciąż nie wskazuje na taki przypadek, że ktoś, nie będąc adresatem decyzji administracyjnej, pobrałby środki w części zasadnie, a w części niezasadnie.)

Jeżeli pobrał zasadnie, bo jest częściowym spadkobiercą, to tę część niezasadną pobrała osoba trzecia, a od tej osoby trzeciej agencja musi ściągnąć różnicę. Ma taki obo-

wiązek, dlatego że ma obowiązek wypłacić spadkobiercy całą kwotę. Podkreślam: spadkobiercy.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Być może jest to efekt tego, że banki nie przestrzegają przepisów. Jeżeli dana osoba zmarła, to rachunek powinien zostać zablokowany natychmiast. Ponieważ mamy tu kolizję prawną, bo w bankach nie blokuje się rachunku po śmierci... Nie byłoby takiej sytuacji, gdyby zostało to jednoznacznie uporządkowane. Przypadki wypłacania środków z rachunków zmarłych osób... Ale z tym jest różnie, każdy to wie.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Proszę.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Ale te przypadki, kiedy ktoś pobrał jakąkolwiek kwotę, będąc do tego nieuprawnionym... To oznacza, że on musi zwrócić całą pobraną kwotę, a nie tylko kwotę nadwyżki. Nie da się, moim zdaniem, wskazać takiego przypadku – pani też go nie przedstawiła – że ktoś, nie będąc adresatem decyzji administracyjnej, mógłby w części zasadnie przyjąć środki.

Dyrektor Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelańska:

Jeżeli dana osoba zmarła, to praktycznie nie powinien... Nie powinno być takiej sytuacji, że pobierane są środki. W tej chwili robimy protezę, próbując ratować możliwość wydania ponownie decyzji administracyjnej w sprawie przyznania spadkobiercy pełnej kwoty. I to jest ta cała ułomność. To jest proteza, mamy tego świadomość.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Zgadza się z tym wszystkim, co zostało tu powiedziane, chcę powiedzieć, że wykreślenie tych słów nic nie zmieni, przepis będzie tak samo funkcjonalny jak jest obecnie, ale będzie odpowiadał istniejącym stanom faktycznym.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję pani dyrektor, panu ministrowi i panu legislatorowi.

Otwieram dyskusję.

Proszę, Pani Senator.

Senator Beata Gosiewska:

Mam pytanie: czy dobrze zrozumiałam, że... Bo pani mówi, że środki zostały przelane na rachunek beneficjenta, a kiedy beneficjent umiera, ktoś nieuprawniony odbiera te środki. Czy to nie jest sprawa banku i prokuratury na

przykład? Czy to jest sprawa agencji? Przecież agencja nie ma wpływu na tę sytuację, jeżeli na właściwy rachunek beneficjenta przekazała...

(Dyrektor Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelągowska: Czy mogą?)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Tak, tak. Proszę.

Dyrektor Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelągowska:

Zasada jest taka, że w momencie, kiedy umiera beneficjent, spadkobierca ma prawo wystąpić o dopłatę, o tę samą dopłatę, która została już przelana na rachunek zmarłego. W warunkach prawa z rachunku nie powinna być wypłacona kwota, ale jeżeli to nastąpiło... Było sześćset pięćdziesiąt siedem przypadków, że z rachunku zostały pobrane środki. Są dyspozycje trwale ustalone w bankach, gdzie beneficjenci wspólnej polityki rolnej mogą ustanowić trwale dyspozycje. I jeżeli takie dyspozycje zostały ustalone, to środki są po prostu podejmowane.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Pan senator Jackowski.

Senator Jan Maria Jackowski:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja bym chciał przejąć te dwie poprawki. Pan mecnas Gil przekonał mnie do tego, że byłoby lepiej, gdyby w przedmiotowej ustawie one się znalazły, tak że zgłaszam te dwie poprawki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś głosy w dyskusji? Nie widzę zgłoszeń.

Czy ktoś jeszcze chciałby coś powiedzieć?

Pan prezes, proszę.

Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Jarosław Wojtowicz:

Drobiazg w odpowiedzi na pytanie pani senator. Otóż rzeczywiście jest tak, że można albo w trybie karnym, bo właściciel rachunku umarł, a ktoś nieuprawniony pobrał, choć pełnomocnictwa powinny wygasnąć, albo w trybie cywilnym – o pobranie nienależnego świadczenia... Rzec w tym, że za sprawą tego przepisu chcemy przejść na tryb administracyjny, który pozwoli nam wydać decyzję o zwrocie w stosunku do człowieka, który formalnie nie był stroną.

Tu o to chodzi, o zmianę trybu z cywilnego o świadczenie nienależne pobrane albo z karnego, bo możliwe byłoby też zawiadomianie... My chcemy przejść na tryb administracyjny i po prostu wydać decyzję: oddaj. Taki jest sens tej regulacji. Przejście na tryb administracyjny w stosunku do osób, które nienależnie pobrały. Tu jest mowa o trybie, a nie o tym, że są też inne możliwości. Te możliwości są, ale one są czasochłonne, to wszystko długo trwa, sądy różnie orzekają, a my niestety mamy obostrzenia unijne dotyczące wypłacania dwukrotnie z tego samego tytułu.

Chcemy tak naprawdę zaostrzyć możliwość wydawania decyzji przez nas, choćby ze względu na orzecznictwo sądów cywilnych. Tok postępowań karnych też może się zdarzyć. Jakiś prokurator stwierdzi: niska szkodliwość społeczna, do widzenia. A pieniądze publiczne poszły. Chcemy w takich sytuacjach móc wydać decyzję administracyjną – taki jest sens przejścia na k.p.a.

Druga sprawa. Wciąż mamy tu refleksje dotyczące tych nadmiernie pobranych środków. Otóż jeżeli osobą uprawnioną do rachunku był człowiek, który jest spadkobiercą w 20%, a pobrano 1 tysiąc zł, to jemu przysługiwało 200 zł, a 800 zł pobrał nadmiernie. Tak rozumowaliśmy. Stąd sformułowanie „nadmierny pobór środków”. Bo jako spadkobierca dostałby 200 zł. Taki jest sens tego...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, właśnie, stąd nasz tryb rozumowania.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Zaczyna rozwijać się dyskusja, ale, jak myślę, wszyscy już wiemy, o co chodzi w tej sprawie. Czy są jeszcze...

Zgłoszono dwie poprawki legislacyjne, które za chwilę poddam pod głosowanie, ale...

Proszę, pan senator Wojciechowski.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Dwa słowa, bo pan prezes wskazał na bardzo ważną...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Istotnie tak jest, że bardzo często rachunek pozostaje otwarty i wpływają na niego środki, ale nie jestem do końca pewien, czy ten tryb coś tu zmieni. No bo jeżeli ktoś nawet ma stwierdzony spadek, że dziedziczy w 1/4 czy w 1/5, to też do końca nie oznacza, że należy mu się z tego 1 tysiąca zł 200 czy 250 zł. Bo jest jeszcze kwestia podziału tego spadku. Czy zdaniem pana prezesa nie stworzy to dodatkowo jakichś problemów? Bo spadek nie musi być tak dzielony, że wszystko jest po... zgodnie z udziałami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Rozumiem, że nie.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy potrzebne są wyjaśnienia czy przechodzimy do głosowań? Nie ma potrzeby wyjaśnień.

Przystępujemy do głosowania. Są dwie poprawki.

Pytanie do pana ministra: czy popiera te dwie poprawki, które zaproponowało Biuro Legislacyjne? Jakie jest stanowisko rządu?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Rząd negatywnie ocenia obie zgłoszone poprawki.
Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Stanowisko jest negatywne.
Poddaję pod głosowanie dwie poprawki zaproponowane przez Biuro Legislacyjne.
Proszę o krótkie odczytanie pierwszej poprawki.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Michał Gil:**

Poprawka pierwsza: w art. 1 pkt 1 ust. 1a skreśla się wyrazy „lub nadmiernie”.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.
Kto jest za? (5)
Kto jest przeciw? (5)
(*Głos z sali:* Nikt nie wstrzymał się od głosu.)
Poprawka nie przeszła.
Proszę odczytać drugą poprawkę.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Michał Gil:**

Druga poprawka: w art. 1 dodaje się artykuł w brzmieniu „do należności, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, ustalonych decyzją doręczoną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 29 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym”.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.
Głosujemy.
Kto jest za? (5)
Kto jest przeciw? (5)
(*Głos z sali:* Nikt nie wstrzymał się od głosu.)
Poprawka nie przeszła.
Czy jest wniosek mniejszości?
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
(*Senator Jan Maria Jackowski:* Wniosek mniejszości co do pierwszej i drugiej poprawki.)
Teraz należy przegłosować całość.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Ale wniosek zostanie zapisany.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Dobrze.
Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (5)
Kto jest przeciw? (0)
Kto się wstrzymał od głosu? (5)
Dziękuję, ustawa została przyjęta bez poprawek. Jest wniosek mniejszości komisji.
(*Głos z sali:* Dwa.)
Dwa wnioski mniejszości. Wnioskodawcą będzie pan senator Jackowski.
(*Głos z sali:* I pani senator Gosiewska.)
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Dobrze, czyli...
(*Głos z sali:* Sprawozdawca.)
No właśnie, kto chciałby być sprawozdawcą? Kto się zgłasza na ochotnika?
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
To zapisujemy pana senatora.
W związku z tym, że wyczerpaliśmy porządek obrad, zamykam posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Dziękuję panu ministrowi, pani dyrektor, panu prezesowi, osobom towarzyszącym, państwu senatorom i przedstawicielom Biura Legislacyjnego.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 38)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii